

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO
2012 M. GRUODŽIO 11 D. ĮSAKYMO NR. A1-570 „DĖL ATVIRŲ JAUNIMO
CENTRŲ VEIKLOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2015 m. sausio 2 d. Nr. A1-3
Vilnius

P a k e i č i u Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. gruodžio 11 d. įsakymą Nr. A1-570 „Dėl Atvirų jaunimo centrų veiklos aprašo patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ATVIRŲJŲ JAUNIMO CENTRŲ VEIKLOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

Įgyvendindama Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2011–2013 metų priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-193 „Dėl Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos įgyvendinimo 2011–2013 metų priemonių plano patvirtinimo“, 3.1.1 ir 3.2.1 papunkčius:

1. T v i r t i n u Atvirųjų jaunimo centrų veiklos aprašą (pridedama).
2. R e k o m e n d u o j u savivaldybėms, rengiant atvirųjų jaunimo centrų veiklą reguliuojančius dokumentus, vadovautis 1 punkte nurodytu aprašu.“

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Algimanta Pabedinskienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos
ir darbo ministro 2012 m. gruodžio 11 d.
įsakymu Nr. A1-570

(Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos
ir darbo ministro 2015 m. sausio 2 d.
įsakymo Nr. A1-3 redakcija)

ATVIRŪJŲ JAUNIMO CENTRŲ VEIKLOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atvirųjų jaunimo centrų veiklos aprašas (toliau – aprašas) nustato atvirųjų jaunimo centrų (toliau – centras) veiklos principus ir uždavinius, funkcijas, veiklos organizavimo ypatumus. Aprašas yra rekomendacinio pobūdžio. Centrai atsižvelgia į aprašą, rengdami ir tvirtindami įstatus (nuostatus), kitus dokumentus, reguliuojančius centrų veiklą.

2. Šiame apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Atvirasis darbas su jaunimu** – darbas su jaunimu, paremtas jaunų žmonių savanorišku apsisprendimu ir užtikrinantis aktyvų jų įsitraukimą, neatsižvelgiant į socialinį statusą. Tokio darbo sąlygos nustatomos teisės aktuose.

2.2. **Atviroji jaunimo erdvė** – patalpa ar kita erdvė kultūros, švietimo, sporto ar socialinėje įstaigoje, skirta atvirajam darbui su jaunimu, dirbamam nesteigiant atskiro įstaigos juridinio padalinio.

2.3. **Centras** – viešasis juridinis asmuo, kuris dirba su savanoriškai apsisprendusiais dalyvauti jaunais žmonėmis, teikia socialines, pedagogines ir psichologines paslaugas ir kurio savininkas ar dalininkas yra savivaldybė, nevyriausybinė organizacija, vietos ar religinė bendruomenė.

3. Centras veiklą vykdo pagal centro savininko ar dalininko patvirtintą veiklos programą, atspindinčią centro veiklos profilį, kurį savininkas ar dalininkas nustato atsižvelgdamas į regiono, kuriame vykdoma veikla, specifiką ir jaunų žmonių poreikius, metinį veiklos planą (programą), kuriame nustatomi keliami tikslai, uždaviniai, veiklos jiems pasiekti.

4. Jei įstaiga nėra centras ar joje nėra padalinio – centro, atvirasis darbas su jaunimu gali būti vykdomas atvirojoje jaunimo erdvėje. Vykdant atvirąjį darbą su jaunimu atvirojoje jaunimo erdvėje, rekomenduojama vadovautis aprašo nuostatomis.

5. Centras turi:

5.1. vidaus tvarkos taisyklės, nustatančias darbuotojų elgesio centre reikalavimus, buvimo centre normas klientams (jauniems žmonėms ir pagal poreikį jų artimos aplinkos atstovams (tėvams, broliams, seserims ir pan.), klientų teises ir pareigas, klientų ir darbuotojų tarpusavio santykius;

5.2. centre teikiamų paslaugų ar vykdomų veiklų sąrašą;

5.3. centras gali turėti ir kitų dokumentų, nustatančių centro vidaus tvarkos reikalavimus.

6. Centras viešai skelbia visuomenei informaciją apie centro misiją ir viziją, darbo formą, tikslus, uždavinius, jų įgyvendinimo priemones ir teikiamas paslaugas.

II SKYRIUS

CENTRO VEIKLOS PRINCIPAI IR UŽDAVINIAI

7. Centras savo veikloje vadovaujasi šiais atvirojo darbo su jaunimu principais:

7.1. atvirumo – centras yra atviras socialiniams kultūriniais pokyčiams, skirtingoms gyvenimo situacijoms, sąlygoms, pasaulėžiūroms ir jaunų žmonių pomėgiams;

7.2. prieinamumo – centre vykdomos veiklos ir teikiami pasiūlymai jaunam žmogui nepriklauso nuo narystės, nėra dalyvavimo mokesčių ar kitų veiksnių, galinčių riboti jaunų žmonių įsitraukimo galimybes. Įstaigos savininkas ar dalininkas tvirtina įstaigos darbuotojų darbo laiką atsižvelgdamas į centro veiklos pobūdį. Visos veiklos vykdomos jaunų žmonių laisvu laiku jiems tinkamoje vietoje;

7.3. savanoriškumo – visos atvirojo darbo veiklos ar įsitraukimo į jas pasiūlymai yra paremti jaunų žmonių savanorišku laisvu apsisprendimu;

7.4. aktyvaus dalyvavimo – jauni žmonės įsitraukia ir aktyviai dalyvauja priimant sprendimus dėl konkrečių atvirojo darbo su jaunimu vykdymo sąlygų nustatymo;

7.5. orientavimosi į jaunų žmonių socialinius poreikius – atvirasis darbas su jaunimu orientuojamas į jaunų žmonių poreikius, jų gyvenimo situaciją ir sąlygas, sprendžiami tie klausimai, kurie domina jauną žmogų ir yra jam svarbūs.

8. Centro uždaviniai yra:

8.1. sukurti sąlygas, kad savarankiškai apsisprendęs jaunimas dalyvautų konkrečiose veiklose, ypač siekiant įtraukti švietimo veikloje ir darbo rinkoje nedalyvaujančius jaunos žmones;

8.2. užtikrinti, kad veikla atitiktų jauno žmogaus poreikius ir prisidėtų prie visapusiškos asmenybės tobulinimo, socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo;

8.3. sukurti sąlygas, kad jaunas žmogus būtų motyvuojamas dalyvauti jo poreikius atitinkančioje veikloje, skatinamas tobulėti ir ugdyti verslumo bei darbo rinkai reikalingus įgūdžius.

III SKYRIUS

CENTRO FUNKCIJOS IR PAPILDOMA VEIKLA

9. Centras vykdo šias funkcijas:

9.1. dirba tiek su jaunimo grupėmis, tiek su individualiais asmenimis;

9.2. teikia prevencines, informavimo, konsultavimo, socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, sociokultūrinės ir kitas su jauno žmogaus ugdymu susijusias paslaugas;

9.3. organizuoja veiklas, skatinančias jaunimo motyvaciją ir gebėjimus, reikalingus sėkmingai integracijai į darbo rinką, atsižvelgdamas į savivaldybės padėtį;

9.4. prireikus ir esant galimybei, teikia kitas laisvalaikio, socialinės ir psichologinės ar krizių įveikimo pagalbos paslaugas jauniems žmonėms;

9.5. plėtoja ir palaiko nuolatinius ryšius su savo veiklos teritorijoje veikiančiomis ir su jaunimo reikalais susijusiomis institucijomis – mokyklomis, policija, parapija, jaunimo organizacijomis, bendruomene ir su vaiko teisių apsauga susijusiomis bei pagalbą vaikams, šeimai teikiančiomis institucijomis – savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos, socialinės paramos skyriais, seniūnijomis;

9.6. plėtoja ir palaiko ryšius su savo veiklos teritorijoje esančiomis teritorinėmis darbo biržomis ar jaunimo darbo centrais;

9.7. kartą per metus įsivertina centro tikslus, veiklos kokybę ir poveikį jauniems žmonėms;

9.8. bendradarbiauja su kitomis institucijomis, kurios dirba su jaunimu;

9.9. užtikrina centre viešajai tvarkai keliamų reikalavimų laikymąsi.

10. Centras gali vykdyti papildomą veiklą:

10.1. organizuoti veiklas, skatinančias jaunimo sveikatingumą ir pozityvų požiūrį į sveiką gyvenimą;

10.2. vykdyti vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo, socialinio ugdymo, socialinės reabilitacijos, integracijos, prevencijos ir kitas programas;

10.3. vykdyti veiklą už centro ribų, vietose, kur jaunimas praleidžia daugiau laiko;

10.4. bendrauti ir bendradarbiauti su jaunų žmonių artimos aplinkos atstovais (tėvais, broliais, seserimis ir pan.);

10.5. organizuoti ir vykdyti projektinę veiklą, taikyti kitas darbo su jaunimu metodikas;

10.6. dirbti su savanoriais, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo nuostatomis;

10.7. pagal kompetenciją vykdyti vaiko minimalios priežiūros priemones, numatytas Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme;

10.8. bendradarbiauti su centrais, esančiais kituose regionuose.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11. Efektyviai centro veiklai užtikrinti turi būti pritaikytos atskiros patalpos. Centras turi užtikrinti daugiau nei vieną patalpą, kurioje gali būti teikiamos socialinės, pedagoginės ir psichologinės paslaugos 14–29 metų asmenims.

12. Centre turi dirbti bent 2 su jaunimu dirbantys darbuotojai, iš kurių bent vienas turi būti įgijęs socialinio darbo arba pedagogikos studijų krypties aukštąjį išsilavinimą.

13. Centrams rekomenduojama nustatyti prie jaunimo poreikių pritaikytą darbo laiką ir organizuoti centro veiklą taip, kad centras dirbtų savaitgaliais, švenčių dienomis ir per jaunų žmonių atostogas.

14. Centrams rekomenduojama turėti abiejų lyčių darbuotojų komandą (jei centro koncepcijoje nenumatytas lyčių specifinio ugdymo profilis).

15. Centro veikla finansuojama iš savivaldybių biudžetų, kitų finansavimo šaltinių. Centras turi teisę gauti paramą (labdarą).
